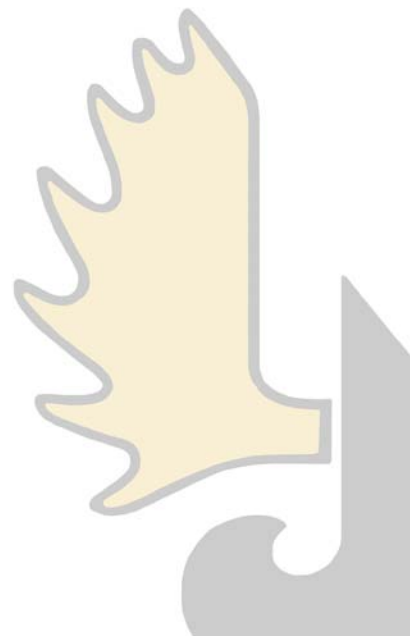

Direktiv till jaktledarna för ordnande av en säker älgjakt

**Finlands viltcentral
2012**

1. Jaktledarens uppgifter i lagstiftningen

Jaktlicensinnehavaren för hjortdjur ska utse en jaktledare. Jaktlicensmottagaren ska skriftligen meddela om jaktledare och dennes ersättare till vederbörande jaktvårdsförening innan jakten börjar. Jaktledaren ska ha betalt viltvårdsavgiften.

JF 23 §

Jaktledaren för jakt på dovhjort, kronhjort, sikahjort, älg, vitsvanshjort och skogsvildren skall:

- 1) planera de praktiska arrangemangen under jakten;
- 2) ge dem som deltar i jakten behövliga föreskrifter om jakten och säkerhetsåtgärderna under jakten, samt
- 3) se till att villkoren i jaktlicensen och bestämmelserna iakttas.

JL 28 §

Den som erhållit jaktlicens för hjortdjur skall utse en jaktledare.

Var och en som deltar i jakten är skyldig att iakttä de föreskrifter som jaktledaren meddelar.

Jaktledaren får förbjuda personer som inte iakttar hans föreskrifter att delta i jakten.

JL 74 §

För jaktförseelse döms också den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

- 5) i strid med 28 § anordnar jakt på hjortdjur utan en jaktledare eller jagar i strid med föreskrifter eller förbud som jaktledaren meddelat
- 9) i egenskap av jaktledare underlåter att fullgöra en uppgift som ankommer på honom

2. Ordnande av jakten

Vid ordnande av ett jakttillfälle är alltid den viktigaste och mest omsorgskrävande uppgiften att säkra tryggheten för de som deltar i jakten och utomstående. Jaktledaren har huvudansvaret för att jakttillfället ordnas säkert. När jaktledaren ger klara och sakliga säkerhetsföreskrifter, överför han en stor del av ansvaret på jaktdeltagarnas axlar. Då ansvarar den enskilda jägaren huvudsakligen för sina egna handlingar. Utan goda säkerhetspåbud och -föreskrifter bär jaktledaren onödigt ansvar också för de misstag som görs av andra som deltar i jakten.

Bästa sättet att ordna en trygg älgjakt är att markera passställena på kartan och i terrängen. Dessutom ökar säkerheten märkbart genom att vid passplatsen synligt markera förbjudna skjutriktningar med beaktande av till exempel intilliggande pass, bebyggelse, landsvägar osv. Ordnandet av passposteringarna påskyndas och underlättas då var och en har en karta över jaktområdet till sitt förfogande där de i terrängen numrerade passplatserna är markerade.

Många älgjaktlag har inte röjt och markerat passplatserna i terrängen. (Röjning och markering av passplatserna i terrängen är av många älgjaktlag inte utförda). Om passplatserna och de förbjudna skjutsektorerna inte är markerade i terrängen, har man ansett säkerhetsgränsen vara minst 45 graders vinkel i förhållande till den förbjudna skjutriktningen eller 90 graders sektor mot objektet.

Jaktledaren ger vid det första ordergivningstillfället till deltagarna i jakten säkerhets- mm. anvisningar för jakten. **Bästa sättet för att säkerställa att direktiven gått fram är att läsa dem högt för jaktlaget och dela ut dem skriftligt till varje jägare.** Modelldirektiv finns att tillgå på Finlands viltcentrals internet-sidor. Om alla inte är närvarande vid det första ordergivningstillfället, ombesörjer jaktledaren även för att de som kommer senare får de nödvändiga instruktionerna.

Vid början av varje jakttag håller jaktledaren ett ordergivningstillfälle, där han ser, att alla har enligt förordningen fastställd klädsel och ger dagens anvisning för jakten. Jaktledaren skall förbjuda användning av alkohol vid jakten och förbjuda alkoholpåverkade personer att delta i jakten.

Efter ett lyckat fällningsskott skall var och en som deltar i jakten komma ihåg, att man inte har vapnet på ryggen när man drar det fällda bytet. Av säkerhetsskäl bör andra personer bär vapnen till samlingsplatsen.

3. Jakt med hund

Älgjakten sker nu för tiden huvudsakligen med hjälp av hundar. Jaktledaren ska arrangera jakten så att tillfället är tryggt och att jägarna är nöjda med arrangemangen. Jaktlagens jakt med hundar kan ordnas på många sätt.

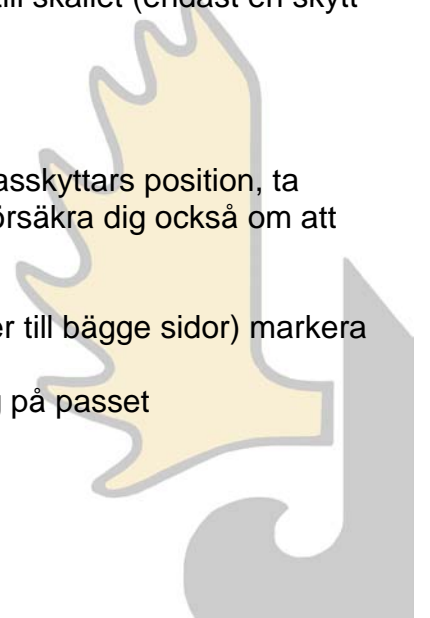
Från hundens ståndpunkt och dess sätt att arbeta är ett bra sätt, att hundförarna åker före övriga deltagare ut i terrängen för att söka älg. Först efter att ett eventuellt skall stabiliserats planerar man och ordnar passen. Ett vanligt sätt är att först placera passkyttarna på plats, varefter hundförarna startar. För hundar som skolas är bästa sättet att låta hundföraren jaga ensam eller tillsammans med en skytt.

Ledarens specialdirektiv för hundförarna omfattar bland annat följande punkter:

- positionen av eventuell passkedja
- hundförarens anmälan vid ankomst från jaktsektorn till passmännen
- anmälan vid förflyttning till skallet och vid fällning av älg (särskilt om man jagar separat)
- en passkytt kan med hundförarens godkännande och ledning gå till skallet (endast en skytt åt gången)

Direktiv till passkytten

- när du kommer till din passplats försäkra dig om dina närmaste passkyttars position, ta kontakt med dem till exempel genom att vinka med handen och försäkra dig också om att kamraterna känner till din placering
- i kamratens riktning är förbjuden sektor minst 90 grader (45 grader till bägge sidor) markera den förbjudna sektorn i terrängen och i ditt minne
- rör dig inte från passplatsen eller byt plats efter att du placerat dig på passet

- om du måste avlägsna dig från passplatsen mitt under pågående jakt, meddela alltid till dina närmaste passgrannar och jaktledaren
- lägg patronen i pipan först på passplatsen det klockslag som ledaren bestämt
- ta patronen ur pipan och lägg magasinet i fickan genast när jakttilfället är förbi och senast före du avlägsnar dig från passet

Direktiv för skottet

- innan man skjuter ska man försäkra sig om att, inga andra människor, hundar, andra djur eller egendom befinner sig i bakgrunden,
- skytten ska se hunden innan han avlossar skottet och vara säker på att hunden inte kommer i fara (hunden befinner sig vid sidan av älgen)
- skytten ska också försäkra sig om, att han bara skjuter en sådan älg som jaktledaren gett lov till
- skjutsektionen ska vara fri från hinder, får inte vara kvistar i vägen
- skjut endast ett långsamt gående djur eller ett stillastående djur
- sträva till att skjuta endast ett välriktat skott
- efter skottet förändras situationen snabbt, iaktta noggrant och lugnt, hur djuret betar sig
- om du upptäcker att du skadat djuret, se om du tryggt kan skjuta en gång till
- om djuret smiter, gå inte efter och förstör inte spåren, vänta lugnt tills jaktledaren kommer till platsen
- om djuret faller, gå till bytet och utför de nödvändiga åtgärderna, men meddela om det först till passkyttarna bredvid och jaktledaren

3. Drevjakt

Vid en vårdslöst planerad jakt med drev är säkerhetsriskerna stora.

Direktiv till drevkarlarna

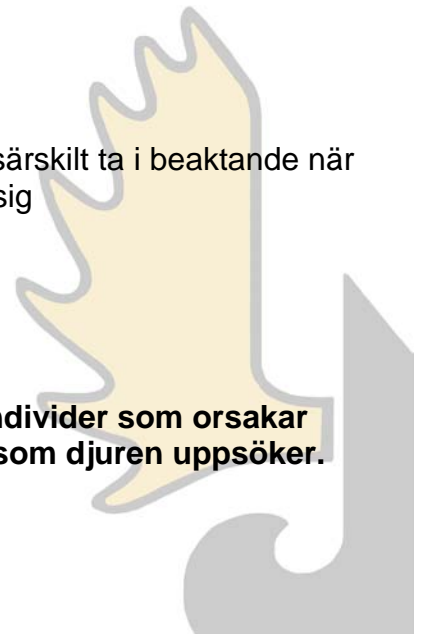
- till drevkarlarna ger man en starttid och drevets riktning samt passposteringens läge och positionen för en eventuell säkerhetslinje
- vid drevjakt får inte vapnet vara med, åtminstone inte laddat
- drevkarlen får inte skjuta under drevet, för han kan inte veta de andra drevkarlarnas exakta position
- drevkarlarna åstadkommer hela tiden så mycket ljud, att drevkedjan hålls samman och passkyttarna vet, när drevet är så nära, att man inte längre kan skjuta i dess riktning
- inom drevområdet kan man också ha en säkerhetslinje, när man kommer till den avger man en speciell signal (t.ex. hornsinal), då vet passkyttarna att man inte längre får skjuta i drevets riktning

Direktiv till passkyttarna

- samma direktiv gäller som vid jakt med hundar, men man måste särskilt ta i beaktande när man inte längre får skjuta i riktning mot drevet, då drevet närmar sig

4. Vaktjakt

Vid jakt på hjortdjuren är det ändamålsenligt att avlägsna sådana individer som orsakar skador på odlingarna. Det lyckas bäst genom vaktjakt vid de åkrar som djuren uppsöker.

Älgarna kommer till åkrarna vid gryningen och skymningen. Eftersom sikten då är svag, ska jakten ordnas särskilt noggrant.

Bästa och säkraste vaktstället är ett torn eller någon annan högt belägen plats, varvid skotten alltid riktas neråt mot marken.

Under den tid då marken ännu är bar ser man att skjuta en kort stund före solens uppgång eller solens nedgång. Eftersom skytten måste kunna avlossa ett säkert skott och identifiera djurets kön, ska det vara tillräckligt ljust. Jakten underlättas av ljuskraftiga kikare eller kikarsikten, men även vid användning av dessa kommer skymningen hastigt emot under barmarkstiden.

När man jagar i skymning/gryning ska man endast tillåta skott på älg som står med sidan till.

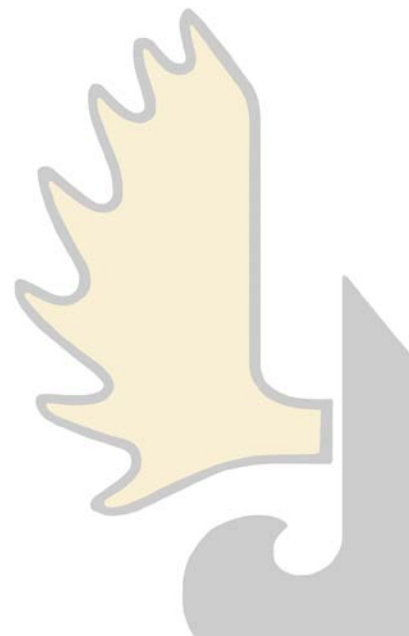
Jaktledaren leder också vaktjakten. Inte en enda vaktjakt får ordnas utan jaktledarens tillstånd. Jaktledaren ger jägarna vaktturen och direktiv med tidsbegränsningar för kvällens jakt. Speciellt ska man fästa uppmärksamhet vid att jägarna inte skjuter i mörker.

TRYGG JAKT!

DIREKTIV FÖR ÄLGJÄGARNA

A. FÖRE JAKTEN

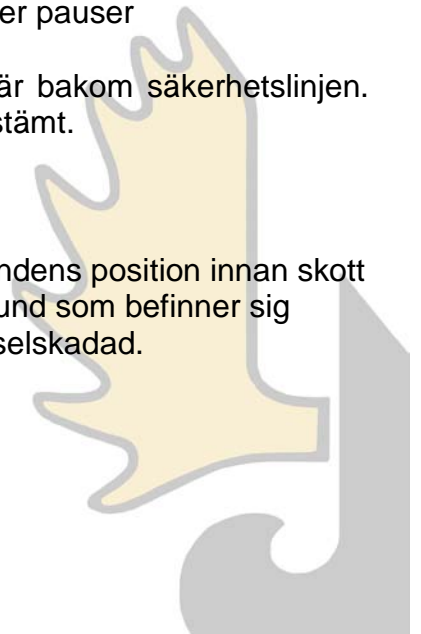
1. Kontrollera att
  - vapen och sikten är i klanderfritt skick
  - patronerna uppfyller givna direktiv
  - vapnet är avsett för de patroner du använder

2. Se till, att din klädsel är i enlighet med direktiven
  - röd eller orange huvudbonad eller överdrag till huvudbonaden
  - röd eller orange väst eller jacka
3. Kontrollera att, du har med
  - giltigt jaktkort
  - giltigt skjutprov
  - vapnets innehavstillstånd
  - övrig utrustning som behövs (kniv, kompass, karta osv.)
4. Lyssna noggrant
  - till jaktledarens direktiv och bestämmelser
  - fråga, om något lämnar oklart eller om du är osäker på något

B. DIREKTIV FÖR SKYTTARNA (PASSKARLARNÄ)

1. Kom ihåg, att jaktledaren enligt lagen är ansvarig för mycket av det som du företar dig. Ledarens ord är lag, och som man måste lyda.
2. Användning av alkohol under jakten påvisar oansvarighet för hela jaktsällskapetets säkerhet – jaktfestens tid kommer
3. När du kommit till passet kom ihåg säkerhetsaspekterna. Klargör för dig själv
  - tillåtna och förbjudna skjutriktningar
  - grannpassets position
4. Stanna ovillkorligen på det bestämda passet, för om du avlägsnar dig från passet mitt under drevet äventyrar du din egen och andras säkerhet
5. Uppskatta i förväg avstånden i de tillåtna skjutriktningarna, då är avgörandet lättare att göra vid skjutillfället
6. Stanna ljudlöst på din plats. Lyssna och se, så gör också älgen
  - avslöja inte din position för älgen
  - förstör inte andras chanser
7. Ditt vapen får vara laddat endast på passet
  - ladda ditt vapen först när du kommit till passet
  - avlägsna patronen ur vapnet när du går från passet
  - har du inte vapnet i fodral så håll låset öppet efter drevet och under pauser
8. Skjutning i riktning mot drevet är tillåtet endast fram till att, drevet är bakom säkerhetslinjen. Man får gå fram till ståndskallet i enlighet med vad jaktledaren har bestämt.
9. Avlossande av skott sker alltid på ditt eget ansvar.
10. När man skjuter en älg på ståndskall, ska skytten försäkra sig om hundens position innan skott avlossas. Skottet är säkert endast då hunden är vid älgens sida. En hund som befinner sig framför, bakom och snett bakom en älg är i fara att träffas eller bli hörselskadad.

C. ÄLG ISIKTE

1. Skjut bara sådan älg, som licensen förutsätter och som man kommit överens om.
  - ko, som åtföljs av kalv, får inte skjutas
2. Tänk, hur du agerar vid skjuttilfället. Kom ihåg de säkra skjutsektorerna.
3. Skjut först när,
  - du är säker på att du får en bra träff
  - avståndet är lämpligt
  - inga hinder i terrängen

Om du tvivlar det minsta och det känns osäkert, låt bli att avlossa skottet.

4. Lägg noggrant märke till älgens position och beteende när skottet avlossas.
5. Varje avlossat skott ska anses som en träff, tills annat klargjorts. Skjut ett nytt skott bara om det absolut är nödvändigt. Vid onödigt knallande glöms säkerhetsaspekterna.
6. Till bytet går man så som jaktledaren har gett anvisningar om.
7. En skadskjuten älg får man inte ensam börja följa efter. Jaktledaren bestämmer hur man ska gå till väga vid en skadskjutning.
8. När man drar ut bytet har man inte vapnet på ryggen. Andra personer bär vapnen till samlingsplatsen.

D. DIREKTIV FÖR DREVKARLARNAS

1. Kom ihåg, att du är med i ett jaktsällskap, där det spelas med höga insatser och i lag fastställda regler.
2. Drevkarlarna får inte skjuta.
3. Följ anvisningarna, som jaktledaren och drevets ledare ger.
4. Under jakten ska också drevkarlarna vara iklädd röd eller orangeröd huvudbonad och jacka eller väst.
5. Upprepa givna tecken utan att vara blyg. Drevkedjans sönderfall kan vara en följd av din försummelse.
6. Sträva till att bibehålla rätt riktning och hastighet genom att iaktta och hålla kontakt med din kamrat bredvid dig.
7. I terrängen var observant på alla spår som lämnats av älgar, så att du vid behov kan klargöra vad du sett.
8. Undvik onödigt ropande och oväsen.
9. Utför drevet till slut och först efter det förflyttar du dig till samlingsplatsen.

JAKTLEDARENS ORDERGIVNINGSTILLFÄLLE

Obs! Jaktledarens uppgifter är fastställda i jaktförordningen 23 §. Se till, att du som jaktledare eller jaktledarens ersättare känner till de på dig ställda kraven och uppgifterna.

1. Klargör licensvillkoren
  - licensområdet, antal älgar som får fällas, ålder och kön
2. Granska vid första samlingstillfället deltagarnas
  - jaktkort
  - intyg över skjutprov
  - vapentillstånd (inte skyldig att uppvisa)
  - patroner
  - klädsel (ska konstateras varje gång)

I fortsättningen ansvarar var och en själv att ifrågavarande saker är i skick.

3. Klargör säkerhetsbestämmelserna
  - laddande av vapen och urtagning av patroner
  - vapnets hantering under pauser
  - skjutandet (sektorer, passplatser)
  - gå till ståndskallet
  - gå till bytet
  - hur man går till väga vid skadskjutning
4. Klargör jaktplanen (dagliga programmet)
  - tidtabeller, samlingar osv.
5. Klargör vilka signaler som ska användas och vilka förbindelser
  - radiotelefoner, horn, signalskott, osv.
6. Klargör beskattningsplanen
  - hurdana älgar skjuts, vilka sparas
7. Klargör behandlingen av bytet
  - urtagningen, transport, flåningen
8. Ge direktiv om observationer, mätningar, provtagningar mm.
9. Försäkra dig om att alla har förstått de givna direktiven
  - har alla förstått, finns det frågor?
10. Klargör följderna, om inte givna direktiv följs
  - jaktledarens ord är "lag"

I det fall att nya jägare ansluter sig till jaktsällskapet, se till att de också har klart för sig de givna direktiven och bestämmelserna.

Gör en skriftlig anvisning över de viktigaste direktiven och bestämmelserna du gett eller av jaktföreningen godkända älgjaktsdirektiv till var och en.

